

۱ جاهای خالی را با کلمات پیشنهادی مناسب پر کنید.

«زوال - هیون - غربت - رجز - تنیده»

الف) با کاروان حله برفتم ز سیستان

ب) علم نیکوست چه در خانه، چه در .....

پ) زیر حکم تو چو آسیبی با لگام آهسته شد

ت) دولتی را که نباشد غم از آسیب.....

با حله ..... ز دل بافته ز جان
عود خوشبوست چه در کاسه، چه در مجمر
عالمی آشفته مانند ..... بی‌لگام
بی‌تکلف بشنو، دولت درویشان است

۲ نقش کلمات مشخص شده را بنویسید.

الف) با اهل فنا دارد هر کس سر یکرنگی

ب) به سوی تو بود روی سجودم میهن ای میهن

پ) او شغاد آن نیلادر بود

۳ مفهوم هر یک از موارد زیر را بنویسید.

الف) سورت سرمای دی بیدادها می‌کرد

ب) با اهل فنا دارد هر کس سر یکرنگی

باید که به رنگ شمع از رفتن سر خندد

۴ تعیین کنید که هر یک از ضمائر پیوسته چه نقشی دارند؟

الف) این بار می‌برند که زندانیات کنند

ب) گفتمش مگذر زمانی، گفت معذورم بدار

۵ املای درست را انتخاب کنید.

الف) شیرمرد عرصه ناوردهای (حول، هول) / پور زال زر

ب) آن گرامی مرد، آن (هریوه - حریوه) خوب و پاک‌آیین روایت کرد

۶ گوینده هر بیت با توجه به داستان سیاوش کیست؟

الف) چو خواهی که پیدا کنی گفت‌وگوی

ب) اگر کوه آتش بود بسپریم

بباید زدن سنگ را بر سبوی
ازین تنگ خار است اگر بگذرم

۷ جایگاه دستوری کلمات مشخص شده را بیابید.

الف) کی تازی‌ای برنشسته سپاه

ب) بر آتش یکی را بباید گذشت

۸ کدام مورد دارای فعل اسنادی است؟ مسند را مشخص کنید.

الف) چو خواهی که پیدا کنی گفت‌وگوی

ب) سخن گفتنش با پسر نرم دید

۹ نوع وابسته و وابسته را در هر مورد تعیین کنید.

الف) نهادند بر دشت هیزم دو کوه _____ جهانی نظاره شده هم گروه

ب) پادشاهی که طرح ظلم افکند پای دیوار هک خویش بکند

۱۰

املای درست هر واژه را از داخل کمانک انتخاب کنید.

الف) هر باد که از سوی بخارا به من آید
ب) کی برد ره به سراپرده (قربت، غربت) خواجو

با بوی گل و مشک و نسیم و (ثمن، سمن) آید
پشه را بین که کند آرزوی وصل همای

۱۱

مصدر «گرفتن» در کدام بیت، دارای معنایی یکسان با مصراع دوم بیت زیر است؟ معنای مشترک را بنویسید.

الف) همه نامداران ایران زمین
ب) به زاری گرفتندش اندر کنار

ز کردار بد پوزش اندر گرفت
گرفتند بر پهلوان آفرین
رخان زرد و مژگان چو ابر بهار

۱۲

مفهوم هر یک از ابیات زیر را بنویسید.

الف) غلام عشق شو کاندیشه این است
ب) چو او را بدیدند برخاست غو
پ) چو پیش پدر شد سیاووش پاک

همه صاحب‌دلان را پیشه این است
که آمد ز آتش برون شاه نو
نه دود و نه آتش نه گرد و نه خاک

۱۳

هر یک از بیت‌های زیر را به شیوه عادی برگردانید.

الف) که هر چند فرزند هست ارجمند
ب) چنین است سوگند چرخ بلند

دل شاه از اندیشه یابد گزند
که بر بی گناهان نیاید گزند

۱۴

معنای واژگان مشخص شده را در هر مورد بنویسید.

الف) یکی تازی‌ای بر نشسته سیاه
ب) سر پر ز شدم و بهایی مراسم
پ) چو او را بدیدند برخاست غو

۱۵

آرایه ادبی مناسب با هر سروده را در برابر آن بنویسید. (یک آرایه اضافه است.)

الف) آتش عشق است کاندِر نی فتاد / جوشش عشق است کاندِر می فتاد	۱- ایهام
ب) چون رود امیدوارم؛ بی‌تابم و بی‌قرارم / من می‌روم سوی دریا؛ جای قرار من و تو	۲- تضمین
پ) گرچه بیرون تیره بود و سرد همچون ترس / قهوه‌خانه گرم و روشن بود همچون شرم	۳- حسن تعلیل
	۴- حس آمیزی

۱۶

ابیات زیر را به شکلی درست کامل کنید.

الف) ..... / بود لبریز از عشقت وجودم؛ میهن ای میهن
ب) دارد اسارت تو به زینب اشارتی / .....

۱۷

ضمیر پیوسته، در کدام مصراع، «وابسته وابسته» است؟
«بعد چندی که گشودش چشم
رخش خود را دید
بس که خونش رفته بود از تن
بس که زهر زخم‌ها کاریش
گویی از تن حس و هوشش رفته بود و داشت می‌خوابید»

۱۸

در بیت زیر، پس از آنکه «دو صد مرد آتش‌فروز» در آتش می‌دمند، چه اتفاقی می‌افتد؟
«بیامد دو صد مرد آتش‌فروز / دمیدند گفתי شب آمد به روز»

مصراع دوم هریک از بیت‌های زیر را بنویسید.
 الف) وین نغمه‌ی محبت بعد از من و تو ماند / .....
 ب) ماه آمده به دیدن خورشید، صبح زود / .....
 ج) تو بودم کردی از نابودی و با مهر پروردی / .....

درباره‌ی مناسبت موضوعی متن درس (خوان هشتم) با بیت زیر توضیح دهید.
 یوسف، به این رها شدن از چاه دل مبند / این بار می‌برند که زندانیات کنند (فاضل نظری)

متضادّ واژه‌های مشخص شده را در متن درس بیابید.
 الف) باید به داوری بنشینیم / شوق رقابتی است / در بین واژه‌ها و عبارتها / و هر کدام می‌خواهند معنای صلح را مرادف اول باشند. (طاهره صفارزاده)
 ب) با اهل فنا دارد هرکس سر بیکریگی / باید که به رنگ شمع از رفتن سر خندد (بیدل دهلوی)

در هریک از ابیات و عبارات زیر، کدام واژه‌ی داخل کمانک از نظر املایی درست است؟
 الف) تنها برای تعلیم گرفتن، (شبه - شبخ) شما را در تاریکی تعقیب می‌کردم.
 ب) برجسته‌ترین شاگرد (حوزه‌ی - حوضه‌ی) ادیب بزرگ بود.
 ج) داشتم می‌گفتم، آن شب نیز / (صورت - سورت) سرمای دی بیدادها می‌کرد.

منظور از «کمندِ شصت خم» در شعر زیر چیست؟
 «هم‌چنان که می‌توانست او، اگر می‌خواست / کان کمندِ شصت خمّ خویش بگشاید»

در شعر زیر معنی واژه مشخص شده را بنویسید.
 چوب‌دستی منتشا مانند در دستش

در بیت «سراسر همه دشت بریان شدند/ بر آن چهر خندانش گریان شدند»
 الف) کدام واژه در معنای مجازی به کار رفته است؟
 ب) معنای مجازی آن را بنویسید.

عبارت یا شعر زیر را به نثر روان امروزی بنویسید.
 سورت سرمای دی بیدادها می‌کرد.

در عبارت زیر معنی واژه‌ی مشخص شده را بنویسید.
 آری اکنون شیر ایران شهر / تهمتن گرد سجستانی

باتوجه به شعر زیر به ۲ سوال داده شده ، پاسخ مناسب دهید.
 «آری اکنون تهمتن با رخس غیرتمند، / در بن این چاه آبش زهر شمشیر و سنان گم بود، / پهلوان هفت خوان ، اکنون / طعمه‌ی دام و دهان خوان هشتم بود»

باتوجه به گزینه‌های زیر، شاعر به کدام سبک گذشتگان شعر بالا را سروده است؟
 ۱) خراسانی   ۲) هندی   ۳) عراقی   ۴) بازگشت

«خوان هشتم» اشاره به چیست؟

عبارت زیر را به نثر روان بنویسید:
 این عیار مهر و کین مرد و نامرد است.

- ۱ الف) تنیده (ب) غربت (پ) هیون (ت) زوال
- ۲ الف) مفعول (ب) نهاد (پ) مسند
- ۳ الف) شدت سرمای هوا (ب) ایثار در راه عشق
- ۴ الف) مفعول (ب) مفعول
- ۵ الف) هول (ب) هریوه
- ۶ الف) موبد (ب) سیاوش
- ۷ الف) صفت بیانی (ب) نهاد
- ۸ (ب) نرم
- ۹ الف) دو کوه هیزم (ممیژ) (ب) پای دیوار ملک (مضاف‌الیه مضاف‌الیه)
- ۱۰ الف) سمن (ب) قربت
- ۱۱ الف) آغاز کردن
- ۱۲ الف) ارزش عشق و عاشقی (ب) شادی مردم از سلامت سیاوش (پ) سالم بیرون آمد سیاوش از آتش
- ۱۳ الف) که فرزند هرچند ارجمند هست، دل شاه از اندیشه گزند یابد. (ب) سوگند چرخ بلند چنین است که گزند بر بی‌گناهان نیاید.
- ۱۴ الف) اسب عربی (ب) ارزشمند (پ) فریاد
- ۱۵ الف) ۳- حسن تعلیل (ص ۴۷) (ب) ۱- ایهام (ص ۸۵) (پ) ۴- حس آمیزی (ص ۱۰۹)
- ۱۶ الف) تنیده یاد تو در تار و پودم میهن ای میهن (ص ۱۱۷) (ب) از اشتیاق کیست که چشمت کشیده راه. (ص ۹۷)
- ۱۷ بس که زهر زخم‌ها کاریش (ص ۱۱۲)
- ۱۸ روز مانند شب تاریک شد. (ص ۱۰۳)

۱۹ الف) تا در زمانه باقی است آواز باد و باران (ص ۵۷)
ب) خورشید رفته است سر شب سراغ ماه (ص ۹۶)
ج) فدای نام تو بود و نبودم میهن ای میهن! (ص ۱۱۷)

۲۰ به ظاهر نباید دل بست؛ شاید در پس این ظاهر خوب؛ زشتی و پلشتی باشد

۲۱ الف) صلح: ناورد
ب) یکرنگی: تزویر، غدر

۲۲ الف) شب (۰/۲۵) (درس ۱۱ ص ۹۰)
ب) حوزه (۰/۲۵) (درس ۹ ص ۷۱)
ج) سورت (۰/۲۵) (درس ۱۳ ص ۱۰۹)

۲۳ ریسمان بلند- طناب بلند (۰/۲۵)

۲۴ مأخوذ از نام شهر منتشا، عصای مخصوص از چوب ستبر و گره‌دار که درویشان و قلندران با خود دارند. (۰/۲۵)

۲۵ الف) دشت
ب) مردم دشت

۲۶ شدت (تندی و تیزی) ظلم و ستم (سرمای زمستان)، بسیار زیاد بود. (۰/۵)

۲۷ سیستانی، اهل سیستان (۰/۲۵)

۲۸ گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. (۰/۲۵)

۲۹ گرفتاری در چاه به دست شغاد نابردار (یا سرنوشت و مرگ رستم) (۰/۵)

۳۰ این میزان سنجش (۰/۲۵) دوستی و دشمنی (۰/۲۵) جوانمردی و ناجوانمردی است. (۰/۲۵)

